

Oponentský posudok

na inauguračný spis uchádzačky

v inauguračnom konaní o vymenovanie za profesorku v odbore občianske právo

Uchádzačka: doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.,

Pracovisko: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, Bratislava,
Šafárikovo. námestie 6

Funkcia: vedúca Katedry občianskeho práva

Oponent: prof. JUDr. Ján Cirák, CSc.,

Pracovisko: Univerzita Mateja Bela, Právnická fakulta, Banská Bystrica,
Komenského 20

Dekrétom predsedu VR PraF UK v Bratislave zo dňa 14.12.2016 som bol menovaný za oponenta v inauguračnom konaní za profesorku doc. JUDr. Svetlany Ficovej, CSc. v odbore 3.4.11. občianske právo. Zároveň som bol predsedom vedeckej rady a dekanom fakulty doc. JUDr. Eduardom Burdom, PhD., požiadaný o vypracovanie oponentského posudku na žiadosť uchádzačky o vymenovanie za profesorku v odbore občianske právo, o čom podávam tento

o p o n e n t s k ý p o s u d o k :

I.

Pedagogické pôsobenie uchádzačky na vysokej škole:

Uchádzačka nepretržite, t. j. od ukončenia svojho právnického štúdia na PF UK v roku 1987 až do dneška, pedagogicky kontinuálne pôsobí v oblasti právnického vysokoškolského vzdelávania. Svoju doterajšiu dlhoročnú akademickú kariéru pevne zviazala s Katedrou občianskeho práva Právnickej fakulty UK v Bratislave. Tu sa systematicky a na solídnych základoch postupne profilovala ako asistent, odborný asistent, od roku 1999 vedúca odboru občianskeho procesného práva, a od roku 2000 v zaradení docent.

Uchádzačka patrí k tým pedagógom, ktorí do svojej práce so študentami premieta kvalitnú vysokoškolskú metodiku, ktorú vhodne snúbi z najnovšími výsledkami vedy a výskumu, neopomínajúc ani výrazný podiel vlastnej vedeckej práce zameranej najmä v posledných rokoch na problematiku súvisiacu s reformou slovenského súkromného práva. Uchádzačka v kontakte so študentami vhodne využíva prípadové štúdie, ktoré čadsto prepája so znalosťami a skúsenosťami z advokátskej praxe, a to najmä vo svojom odbore.

Pedagogickú osobnosť uchádzačky dokresľuje najmä systematickosť, obsahová kvalita a inovatívnosť jej pedagogického pôsobenia na vysokej škole. Uchádzačka nielen že dlhoročne pôsobí vo všetkých stupňoch vysokoškolského právnického vzdelávania, ale vypracúvava, resp. inovuje učebné programy a informačné listy, participuje na zásadných zmenách nového učebného programu právnického štúdia na fakulte.

Hodnotenie priebehu pedagogickej činnosti uchádzačky by nebolo úplné bez poukazu na jej zástoj pri organizácii pedagogického procesu a jej riadiacu činnosť. Bola a je členkou akademických senátov PF UK. Krátko po nástupe nového vedenia fakulty prevzala náročnú funkciu vedúcej Katedry občianskeho práva. Túto funkciu zastáva dodnes s prehľadom a neformálnou autoritou. Ako vedúca osobnosť katedry sa snaží dobudovať jej personálnu a organizačnú štruktúru, systematicky spolu so svojimi spolupracovníkmi sa usiluje o rozvoj a skvalitnenie jej činnosti, s cieľom vychovávať konkurencie schopných absolventov pre trh práce. V poslednej dobe vykonala uchádzačka veľkú organizačnú prácu pri vybudovaní a riadení procesov doktorandského štúdia na Katedre občianskeho práva. Letný pohľad na ňou zabezpečované profilujúce predmety – Civilný proces, Civilný proces v judikatúre Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, Akademické písanie v civilnom procese, Vedecký prednes – poukazujú na anticipáciu perspektívnych úloh slovenskej procesualistiky a budúcu podobu nového slovenského občianskeho práva ako aj jeho európske dimenzie. Takto zamerané úsilie uchádzačky umocnené prvými sľubnými výsledkami absolventov doktorandského štúdia v odbore poukazujú na jej schopnosť riešiť aj tie najnáročnejšie propedeutické a pedagogické úlohy s jasným cieľom – pripraviť vysoko perspektívnych a kvalifikovaných odborníkov so zameraním na občianske právo.

II.

Vedecké pôsobenie uchádzačky:

Doc. Ficová venovala významnú časť svojich pracovných kapacít svojmu vedeckému rastu, premietnutiu dosiahnutých výsledkov vedeckej práce do vlastnej publikačnej činnosti, do pôsobenia v legislatívnych orgánoch ako aj do výchovy nových nádejí právnej vedy, kde je vedecké pôsobenie uchádzačky úzko späté s jej intenzívnym a cieľavedomým pôsobením pedagogickým.

Charakter a štruktúra jej vedeckého diela zodpovedá kritériám požadovaným pre získanie vedecko-akademického titulu profesor vo svojom odbore. Skladba publikačných výstupov ukazuje, že uchádzačka im venovala náležitú pozornosť. Popri 7 prácach monografického zamerania a popri súbore 5 vysokoškolských učebníc je autorkou pomôcok z občianskeho práva procesného a hmotného, rodinného práva, ďalej spoluautorkou a vedúcou autorských kolektívov významných komentárových diel, vystúpila so zásadnými a publikovanými príspevkami na celom rade domácich a zahraničných podujatí a publikovala desiatky domácich a zahraničných vedeckých štúdií.

Vedecké práce uchádzačky, a to či už staršie či tie najnovšie, vyvolali jednoznačne pozitívne ohlasy v odbornej právnickej obci. Drvivá väčšina týchto titulov je zameraná do oblasti procesualistiky a familiaristiky civilného práva, pričom každý seriózny autor, ktorý sa uvedenými otázkami zaoberá vo svojej vedeckej činnosti,

nemôže danú tematiku obsahovo a ani citačne opomenúť. Uchádzačkou dokumentované ohlasy a citácie na jej vedeckú prácu v počte 313 dokladajú jej miesto v odbornej civilistickej literatúre.

Významnou črtou uchádzačky je jej kontinuálna participácia na organizačnej práci v oblasti vedy. To našlo výraz nielen v podiele uchádzačky na úspešnom riešení významných grantov, ale aj v jej dominancii pri tvorbe excelentných riešiteľských kapacít týchto grantov. V troch zo štyroch deklarovovaných grantov plnila uchádzačka náročnú funkciu hlavného riešiteľa (2 granty), resp. zástupcu hlavného riešiteľa (1 grant). Uchádzačka sa pravidelne a aktívne zapája do medzirezortného pripomienkového konania, najmä pri návrhoch právnych predpisov z oblasti občianskeho práva procesného a tiež sčasti aj ako členka rekodifikačných komisií MS SR, teda v práci pre legislatívne orgány.

Uchádzačka zaujala v oblasti civilistickej vedy postoj, ktorý svedčí nielen o jej šírke záberu ale najmä hĺbke skúmania nespočetných problémov, s ktorými sa musí vyporiadať najmä súdna prax. Osobitne chcem ako oponent zdôrazniť zástož uchádzačky pri riešení konkrétnych inštitucionálnych problémov procesného práva, ktorý nachádza svoj nezmazateľný odraz v legislatívnej praxi. Jej početné návrhy formulované de lege ferenda nachádzajú zakotvenie buď nezmenené, resp. v upravenej podobe v celom rade procesných predpisov, nový Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z.) nevinímajúc. Zaujímavosťou v tomto kontexte je tiež poznanie, že existuje otázka, ku ktorej sa uchádzačka vo svojej tvorbe vyjadruje doposiaľ veľmi rezervovane. Súvisí s procesom legislatívnej atomizáciou doterajšieho Občianskeho súdneho poriadku do podoby troch nových civilných kódexov. Mala teda byť celá sféra nového civilného procesu aj naďalej kodifikovaná v jednom procesnom predpise, alebo či sa zachová trend, ku ktorému bolo už nakročené (nie som si istý či už nezvratne) t. j. že každý druh procesu bude upravený v osobitnom zákone. Vzniká totiž otázka, ktorý z nich bude všeobecnou procesnou normou a či bola atomizácia starého procesného kódexu tým najvhodným prostriedkom, ktorý dá do civilného procesu vnútorný logický systém a pre verejnosť zreteľnú interpretačnú os ?

III.

Náš vzácny učiteľ a kolega profesor Karol Plank nám už pred rokmi prízvukoval, že jeden z vrcholov tvorby a zároveň dôkazom erudovanosti vysokoškolského pedagóga predstavuje vytvorenie kvalitnej vysokoškolskej učebnice vo svojom odbore. Aj toto kritérium uchádzačka bezo zbytku splnila. Učebnice, ktoré nesú rukopis uchádzačky – či už stála pri ich zrode samostatne, či ako vedúca alebo významná členka autorského kolektívu – patria k základnému fondu učebnicovej literatúry na Slovensku. Rovnako záber tejto učebnicovej tvorby je široký, nakoľko zahŕňa nielen oblasť odbornej špecializácie uchádzačky, ale aj širší priestor daný jej odborom a to najmä európske občianske právo, všeobecnú časť občianskeho práva, právo rodinné a právo dedičské.

Doc. Ficová je uznávanou vedecko-pedagogickou osobnosťou nielen na Slovensku, ale jej presah zaznamenávame aj do zahraničia. Zúžitkováva tak okrem iného svoje kontakty, ktoré nadobudla na študijných pobytoch v zahraničí, a to na Právnickej fakulte vo Viedni a na Právnickej fakulte vo švajčiarskom meste Basel. Viaceré

pozvané prednášky realizovala najmä na podujatiach organizovaných Právnickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci.

Dokladom uznania osobnostných kvalít uchádzačky a jej angažovanosti v odbore je jej členstvo v redakčných radách odborných časopisov *Justičná revue* a *Bulletin slovenskej advokácie*, členstvo vo vedeckých výboroch domácich a zahraničných vedeckých konferencií, funkcia nominátorky ocenení pre Karlovarské právnické dni, vedenie a členstvo vo viacerých odborových komisiách pre občianske právo, funkcie oponenta v habilitačných a inauguračných konaniach, externé členstvo v občianskoprávnom kolégiu Najvyššieho súdu SR, externé členstvo v pedagogickom zbore Justičnej akadémie SR a členstvo v rekodifikačných komisiách MS SR či spolupráca so Sekciou vládnej legislatívy Úradu vlády SR. Od roku 2012 je uchádzačka členkou stálej pracovnej skupiny Akreditačnej komisie pre oblasť výskumu „Právo a medzinárodné vzťahy“.

Doc. Ficová je držiteľkou viacerých fakultných vyznamenaní. Za svoju publikačnú činnosť bola ocenená redakciou časopisu *Justičná revue* ocenením „Nominant Ceny Karola Planka pre rok 2000“. Ten istý časopis ju ocenil v roku 2005 za jej publikačné výstupy „Cenou Karola Planka“. V roku 2013 bolo uchádzačke udelené prestížne ocenenie „Cena spoločnosti Karlovarské právnické dni“ (Karlsbader Juristentage) za dosiahnuté výsledky v publikačnej a pedagogickej činnosti.

IV. Záver:

Aj vyššie uvedený stručný výpočet aktivít a výsledkov doterajšieho pôsobenia doc. Ficovej na poli pedagogiky a vedy občianskeho práva, vrátane vlastnej skúsenosti oponenta ohľadne jej odborného vývoja, jej diela a jeho významu, ma vedú ako oponenta k presvedčeniu, že uchádzačka pani doc. Svetlana Ficová, CSc., je nesporne vysoko odborne a pedagogicky kvalifikovaná, zrelá a uznávaná osobnosť v odbore, v ktorom prebieha inauguračné konanie. Výsledkami svojej doterajšej činnosti uchádzačka spĺňa a v celom rade aj prekračuje požadované kritériá pre menovanie profesorkou v odbore občianske právo.

Z uvedených dôvodov doporučujem, aby pani doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc., bola menovaná profesorkou v odbore 3.4.11 občianske právo.

V Bratislave, dňa 25. januára 2016

prof. JUDr. Ján Cirák, CSc.,